ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 5 (529) | Субота, 19 лютага 1983 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

23-го лютага—Дзень Савецкай Арміі і Ваенна-Марскога Флоту

У НАСТУПНУЮ сераду савецкі народ і яго воіны, працоўныя братніх краін сацыялізму, усё прагрэсіўнае чалавецтва свету ўрачыста адзначаць 65-ю гадавіну Узброеных Сіл СССР. Традыцыйнае свята — Дзень Савецкай Арміі і Ваенна-Марскога Флоту — сёлета па часу супадае з другой гадавінай пачатку работы XXVI з'езда КПСС.

1983 год знамянуе сабой важны этап барацьбы савецкага народа па ажыццяўленню рашэнняў XXVI з'езда партыі. Яго чарговыя рубяжы акрэслена вызначаны рашэннямі лістападаўскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС, сёмай сесіяй Вярхоўнага Савета СССР, на якой зацверджаны план эканамічнага і сацыяльнага развіцця нашай краіны, умацавання яе магутнасці на трэці год бягучай пяцігодкі.

Падводзячы вынікі прайшоўшага, юбілейнага для СССР года, працоўныя калектывы, арганізацыі абароннага таварыства імкнуцца ў сваёй дзейнасці да новых вышыняў.

Сёння можа заслужана ганарыцца сваімі дасягненнямі пярвічная арганізацыя ДТСААФ нашага універсітэта. У мінулым годзе яна паспяхова выканала свае высокія сацыялістычныя абавязацельствы і ўзнагароджана Граматай ЦК ДТСААФ СССР як пераможца ва Усесаюзным аглядзе-конкурсе, прысвечаным 60-годдзю ўтварэння СССР. Такіх вынікаў універсітэцкая арганізацыя абароннага таварыства дабілася ў цесным кантакце з камсамольскай і прафсаюзнай арганізацыямі пры актыўным удзеле ў рабоце ветэранаў вайны і працы, якімі нямала зроблена для ваенна-патрыятычнага выхавання студэнцкай моладзі.

У пастаноўцы абаронна-масавай і ваенна-патрыятычнай работы па выніках за 1982 год і ў перыяд правядзення Усесаюзнага месячніка абаронна-масавай работы лепшых паказчыкаў дабіліся эканамічны, гісторыка-філалагічны і геалагічны факультэты, за што ўзнагароджаны адпаведна пераходным сцягам і вымпеламі. Вялікая заслуга ў гэтым камсамольскіх бюро факультэтаў і адказных за ваенна-патрыятычную работу Уладзіміра Сарочына, Віктара Яцухны і Юрыя Кіракова. Камітэт ДТСААФ, камітэт камсамола і прафком выказваюць вялікую ўдзячнасць ветэранам Вялікай Айчыннай вайны У. Д. Арэшчанку, А. А. Баскакаву, П. У. Жукаву, П. А. Дуброўскаму, Г. С. Еўдакіменку, Я. Р. Ермалаеву, А. А. Косцікаву, П. А. Савінскаму, Я. А. Семянчуку, І. Б. Кудравіцкаму, І. Ф. Харламаву, М. П. Шкарбуну і многім іншым таварышам, хто ўносіць вялікі ўклад у справу ваенна-патрыятычнага і інтэрнацыянальнага выхавання студэнцкай моладзі.

Далейшае павышэнне эфектыўнасці і якасці ваенна-патрыятычнай, абаронна-масавай і спартыўнай работы будзе нашым лепшым укладам у выкананне ўзятых сацыялістычных абавязацельстваў па ажыццяўленню рашэнняў XXVI з'езда КПСС і IX Усесаюзнага з'езда ДТСААФ, які адбудзецца на гэтым тыдні ў сталіцы нашай Радзімы — Маскве.

У. КОЎШ,
старшыня камітэта ДТСААФ універсітэта, маёр у запасе.

НА САВЕЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

Пазаўчора адбылося чарговае пасяджэнне Савета універсітэта. Прарэктар па вучэбнай рабоце член-карэспандэнт АН БССР Л. А. Шамяткоў паведаміў аб выніках зімовай залікова-экзаменацыйнай сесіі 1982/83 навучальнага года. Прарэктар па навуковай рабоце прафесар М. В. Навучыцель гаварыў аб плане прыёму ў аспірантуру на 1983 год. Прарэктар па АГЧ У. А. Шаўчэнка падвёў вынікі гаспадарчай дзейнасці універсітэта за 1982 год.

Аб рабоце філіялаў кафедр на пасяджэнні Савета дакладвалі: дэканы — У. Ф. Філіпцоў з матэматычнага, Т. І. Язэпава — з гісторыка-філалагічнага, А. П. Пінчук — з геалагічнага факультэтаў, нам. дэканаў — Д. Р. Лін з фізічнага і М. В. Герасімчык з эканамічнага факультэтаў.

Па дакладу загадчыка кафедры батанікі і фізіялогіі раслін прафесара Ф. М. Харытановіча і намесніка загадчыка аддзела НДР С. Я. Пашук разгледжана пытанне аб ходзе выканання заданняў па рэспубліканскай навукова-тэхнічнай праблеме.

Справаздачы і выбары народных кантралёраў

ВЫБРАЦЬ ДАСТОЙНЫХ

У арганізацыях народнага кантролю пачаліся справаздачы і выбары. Гэтая важная і адказная кампанія праходзіць у абстаноўцы, якая сведчыць аб тым, што рашэнні лістападаўскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС нашлі жывы водгук у працоўных калектывах. Паўсюдна разгарнулася актыўная работа па ўмацаванню працоўнай дысцыпліны, паляпшэнню арганізацыі працы. З улікам гэтага народныя кантралёры заклікаюць ўсебакова прааналізаваць сваю работу, грунтоўна паглядзець на тое, што зроблена і на што патрэбна накіраваць намаганні, каб ухіліць меўшыя месца недахопы.

Ва універсітэце ў бягучым месяцы будзе перавыбрана сем факультэцкіх і група народнага кантролю АГЧ. 10-га сакавіка адбудзецца агульнауніверсітэцкая канферэнцыя па выбарах галаўной групы НК.

На некаторых факультэтах справаздачы і выбары народных дазорных ужо прайшлі. Так, у справаздачы групы народнага кантролю фізічнага факультэта адзначалася, што ёй быў ажыццёўлен кантроль па важнейшых напрамках: правodзіліся рэйдавыя праверкі арганізацыі вучэбнага працэсу: стану, уліку і захавання матэрыяльных каштоўнасцей; выканання НДР кафедрамі і лабараторыямі. Пад увагай былі і пытанні працоўнай дысцыпліны. Аднак не заўсёды вынікі праверак своечасова даводзіліся да ведама калектываў. На пасяджэннях групы ў рэдкіх выпадках заслухоўваліся матэрыяльна адказныя работнікі, дапускаўшыя пэўныя парушэнні.

Група матэматычнага факультэта не ажыццяўляла належнага кантролю за дзейнасцю вылічальнага цэнтра. Не выпадкова тут асобнымі адказнымі супрацоўнікамі дапушчаны сур'ёзныя парушэнні, звязаныя са спісаннем матэрыяльных каштоўнасцей. За апошнія гады рэзка знізіла сваю актыўнасць і група народнага кантролю АГЧ.

Правядзенню справаздач і выбараў неабходна забяспечыць высокі арганізацыйны ўзровень і партыйнае кіраўніцтва, дзелавітасць і патрабавальнасць. У састаў груп рэкамендуецца выбіраць найбольш энергічных, палітычна сталых і прынцыповых актывістаў з ліку выкладчыкаў, навуковых супрацоўнікаў і студэнтаў, здольных паспяхова весці важную справу. Пры гэтым трэба кіравацца адобранай ЦК КПСС практыкай выбрання старшынь груп народнага кантролю намеснікамі сакратароў або членамі бюро пярвічных партарганізацый. У рабоце справаздачна-выбарных сходаў, у абмеркаванні справаздач груп народнага кантролю абавязаны прыняць дзелевы ўдзел прадстаўнікі дэканатаў, прафсаюзных і камсамольскіх арганізацый.

Справаздачна-выбарная кампанія ў органах народнага кантролю павінна садзейнічаць узмацненню праверкі выканання з боку калектыву універсітэта ўсіх пастаўленых перад ім задач, далейшай мабілізацыі ўсіх падраздзяленняў ГДУ на ўсямернае ўмацаванне працоўнай, вучэбнай і выканаўчай дысцыпліны, каб рэалізацыя ўказанняў партыі і ўрада па ўдасканальванню вышэйшай школы, забеспячэнню строгага рэжыму эканоміі і ашчаднасці сталі нашай кроўнай справай.

У. АРЭШЧАНКА,
намеснік сакратара парткома, старшыня галаўной групы народнага кантролю.

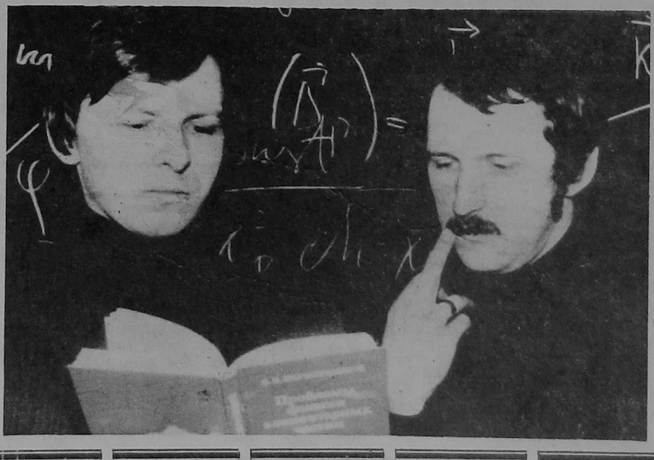

На здымку: маладыя асістэнты кафедры тэарэтычнай фізікі В. М. Капшай і А. Д. Лінкевіч, якім за цыкл работ па тэарэтычнай фізіцы прысуджана прэмія Ленінскага камсамола Гомельшчыны за юбілейны 1982 год.

Фота К. Дзмітэркі.

ЗНАЁМІЦЬ ВЫСТАЎКА

У галоўным корпусе універсітэта каля чытальнай залы супрацоўнікамі бібліятэкі аформлена тэматычная выстаўка «Непераможная і легендарная», прысвечаная 65-ай гадавіне Савецкай Арміі і Ваенна-Марскога Флоту. Яе першы раздзел змяшчае работы У. І. Леніна аб абароне сацыялістычнай Айчыны, аб вайне і ваенным мастацтве, аб пільнасці да падкопаў ворага.

Другі раздзел выстаўкі называецца «Воляй партыі, геніем Леніна». Тут размешчана літаратура пра ўзброеныя сілы Кастрычніка.

Цікавая літаратура ў раздзеле «Калі вырашаўся лёс Радзімы». Яна расказвае аб самым суровым выпрабаванні савецкіх людзей — іх барацьбе супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

«Вартавы мірнай працы, апора ўсеагульнага міру» — так названы чацвёрты раздзел выстаўкі. Адабраная для яго літаратура апавядае аб пастаяннай гатоўнасці Узброеных Сіл СССР і савецкага народа да абароны Айчыны, аб мужнасці і патрыятызме, баявым супрацоўніцтве братніх народаў і армій і г. д.

ДЛЯ ВЫВУЧЭННЯ ВОПЫТУ

У мінулы аўторак рэктарат і вучэбны аддзел універсітэта правялі семінар дэканаў і загадчыкаў кафедр. Заслуханы і абмеркаваны даклад загадчыка кафедры педагогікі і псіхалогіі прафесара, члена-карэспандэнта АПН СССР І. Ф. Харламава па актывізацыі пазнавальнай дзейнасці студэнтаў.

На семінары выступіў і адказаў на пытанні прарэктар па вучэбнай рабоце член-карэспандэнт АН БССР Л. А. Шамяткоў.

ЗА ЎЗОРНУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ І АРГАНІЗАВАНАСЦЬ

СЛОВЫ ПАДМАЦАВАЦЬ СПРАВАЙ

Партыйны сход, прысвечаны рашэнням лістападаўскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС і задачам па ўмацаванню працоўнай і выканаўчай дысцыпліны, забеспячэнню высокай арганізаванасці, адбыўся ў мінулую сераду на фізічным факультэце. З дакладам выступіў намеснік дэкана Д. Р. Лін. Ён дэталёва прааналізаваў становішча ўсёй работы на факультэце, указваў канкрэтныя прычыныя, якія не дазволілі дасягнуць больш высокіх паказчыкаў у вучэбна-выхаваўчым працэсе і правядзенні навуковых даследаванняў. Падкрэслена, што іменна паслабленасць працоўнай і выканаўчай дысцыпліны з боку асобных выкладчыкаў і супрацоўнікаў, адсутнасць сапраўднай грамадскай адказнасці за даручаную справу, іншы раз не зусім рацыянальнае выкарыстанне вучэбнага і навуковага абсталявання і прыбораў не дазвалялі факультэту выкарыстаць спаўна яго вялікія магчымасці.

Дакладчыка ў многім дапоўнілі выступіўшыя ў спрэчках сакратар партыйнага бюро Т. П. Жалонкіна, загадчыкі кафедр У. М. Школдзін, У. С. Стрыжнёў, І. Ф. Дабравольскі, старшы навуковы супрацоўнік М. І. Аляшкевіч, член факультэцкай групы народнага кантролю студэнт трэцяга курса Андрэй Быкаў, іншыя камуністы.

Прынятая на сходзе пастанова накіравана на няўхільнае ажыццяўленне гістарычных рашэнняў лістападаўскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС.

У РАШЭННЯХ лістападаўскага (1982 г.) Пленума ЦК КПСС і прамове, з якой выступіў на ім Генеральны сакратар ЦК КПСС таварыш Ю. У. Андропаў, пастаўлены канкрэтныя, для ўсіх зразумелыя задачы па неадкладнаму ўмацненню працоўнай дысцыпліны, навядзенню ў кожным калектыве належнага парадку з мэтай паляпшэння ўсёй работы, дасягнення вышэйшых яе вынікаў. У гэтым напрамку ўжо зроблена нямала. Сапраўды масавым стаў рух за павышэнне свядомасці савецкіх людзей і недапушчэнне меўшых раней месца недахопаў.

УЗМАЦНІЦЬ ПАТРАБАВАЛЬНАСЦЬ

Барацьба за высокую працоўную, вучэбную і выканаўчую дысцыпліну, арганізаванасць і парадак — цяпер у цэнтры ўвагі рэктарата дэканатаў, партыйнай і грамадскіх арганізацый універсітэта. На жаль, іх намаганні яшчэ далёка не адпавядаюць пажаданым вынікам. Сведчаннем таго сталі факты, выяўленыя рэйдавай брыгадай з прадстаўнікоў парткомаў, камітэта ЛКСМБ, вучэбнага і навуковага аддзелаў, рэдакцыі шматтыражнай газеты.

Так, у дзень кантрольнай праверкі, 10-га студзеня, на работу спазнілася звыш сарака супрацоўнікаў універсітэта. Прычым, недысцыплінаваныя ёсць амаль у кожным падраздзяленні як факультэтаў, так і адміністрацыйна-гаспадарчай часткі. І спасылкі на дрэнны рух гарадскога транспарту не заўсёды абгрунтаваны. Проста не ўсе перамаглі ў сабе ранейшую звычку не спяшацца на працу, ісці на абед, калі ўздумаецца, раней, чым па распарадку, уходзіць дамоў.

Няма сэнсу называць прозвішчы ўсіх парушальнікаў дысцыпліны. Занадта доўгім атрымаецца спіс. Аднак нельга не ўпамянуць навукова-даследчую лабараторыю сінтэзу выпраменьваючых сістэм (навуковы кіраўнік дацэнт Р. М. Мізгайлаў). На сённяшні дзень тут працуе 31 чалавек. У час праверкі на працу спазнілася 19 супрацоўнікаў. Ніякага апраўдання гэтаму няма. Можна толькі канстатаваць, што навуковы кіраўнік Р. М. Мізгайлаў за сваімі падапечнымі, якія, дарэчы, не з лепшага боку паказвалі сябе і на сельгасработах, не трымае патрэбнага кантролю.

Прыкметна «кульгае» дысцыпліна і сярод супрацоўнікаў галіновай навукова-даследчай лабараторыі складаных сістэм (навуковы кіраўнік І. Ф. Дабравольскі, загадчык — В. І. Конухаў). Своечасова з'яўляцца на працу, увесь рабочы дзень быць занятым справай тут таксама прывучаны не кожны.

Ёсць свае «чэмпіёны» па спазненню на працу сярод работнікаў бухгалтэрыі, канцылярыі, многіх іншых падраздзяленняў. Аднак іх «рэкорды» гонару не прыносяць. Наадварот, могуць прывесці да сумных вынікаў, так як працоўная і выканаўчая дысцыпліна патрабуе яшчэ істотнага ўзмацнення.

Асобна трэба сказаць пра наведванне студэнтамі заняткаў. Даныя праверкі, размовы з выкладчыкамі даюць падставу біць трывогу. Спазненні на першую лекцыю ці семінар, пропускі заняткаў без уважлівых прычын сталі хранічнай масавай з'явай, асабліва сярод старшакурснікаў. Праўда, калі выкладчык строгі, патрабавальны, такое назіраецца менш. Калі ж ён на аўдыторыю звяртае ўвагу менш за ўсё, рады яе бываюць даволі рэдкімі.

Чацвёртакурснікі аддзялення эканомікі працы займаюцца на другую змену. Тут, як кажуць, ужо не праспіш. І на транспарт не такія натоўпы пасажыраў. Тым не менш на першай лекцыі па тэхналогіі нарміравання працы пасля адпачынку на зімовых канікулах адсутнічала 43 студэнты з 90. Стараюцца раўняцца на сваіх старэйшых таварышаў трэцякурснікі. У той жа дзень, праўда, раніцай, на першых занятках у гр. Т-33 адсутнічала 15 студэнтаў.

Па спазненнях і пропусках заняткаў эканамістам стараюцца не ўступаць і будучыя геолагі. Так, 10 студзеня на лекцыі ,якую чытаў на факультэце вядомы вучоны з Іркуцка, сярод чацвёртакурснікаў адсутнічала 22 студэнты — па колькасці адна з трох наяўных груп.

А вось студэнты гр. Г-22 таго ж самага факультэта выкінулі 15 лютага яшчэ больш заганны «фокус». Яны зусім не пайшлі на заняткі па англійскай мове, хоць ведалі, што захварэўшую выкладчыцу Т. І. Абрамаву заменіць другая — Н. Г. Мамай. Проста здзіўляе, што тут аказаліся не на вышыні ні сакратар камсамольскага бюро, ні староста, ні старшыня прафбюро. Ды і ў дэканаце не пракантралявалі, каб не атрымалася непаразуменне. Чамусьці ніхто не звярнуў увагі, чаго ў час заняткаў на падваконніку расселася група бесклапотных юнакоў, якіх пасля нашай заўвагі і высвятлення прычыны вольнага баўлення часу кудысьці здула, як ветрам. Думаецца, у дэканаце геафака глыбока ўнікнуць у сутнасць такіх «фокусаў» і прымуць належныя меры па іх недапушчэнні.

Увогуле ва ўсіх вучэбных карпусах універсітэта пасля пачатку заняткаў часта можна бачыць студэнтаў, якія ўзгрувайджваюцца на падваконнікі, туляюцца ў закутках або сабіраюцца ў незанятых аўдыторыях і забаўна праводзяць час, замест таго, каб на занятках папаўняць запас сваіх ведаў. Аднак рэдка хто усур'ёз пацікавіцца такімі безадказнымі адносінамі да вучобы. Ці ж можна лічыць уважлівай такую прычыну спазнення на заняткі, на якую ўказаў студэнт гр. Т-32 В. Джыоеў:

—Стаяў на вуліцы Перамога і не мог сесці на тралейбус.

І гэта скардзіцца юнак, якому да універсітэта не больш 15—17 мінут хадзьбы.

А вось апраўданне першакурсніцы аддзялення эканомікі працы Ж. Голубевай:

— Чаму спазнілася? Будзільнік падвёў.

Дарэчы, гэтай студэнцы ад дому да вучобы таксама зусім недалёка.

Для ўмацавання працоўнай, вучэбнай і выканаўчай дысцыпліны ва універсітэце трэба прыкладаць яшчэ шмат намаганняў. Рычагоў уздзеяння на недысцыплінаваных ёсць нямала. І прымяняць іх трэба больш актыўна.

ПА МАТЭРЫЯЛАХ РЭЙДАВАЙ БРЫГАДЫ.

ВІНШАВАННІ — ЮБІЛЯРУ

У мінулую пятніцу ва ўрачыстай абстаноўцы праходзіла ўшанаванне загадчыка кафедры заалогіі і аховы прыроды доктара біялагічных навук, прафесара Б. П. Савіцкага з нагоды 50-годдзя з дня яго нараджэння. У адной з прасторных аўдыторый сабраліся выкладчыкі і супрацоўнікі названай кафедры і біялагічнага факультэта, шматлікія госці. Сярод прысутных былі намеснік дырэктара Інстытута эпідэміялогіі і мікрабіялогіі Міністэрства аховы здароўя БССР прафесар П. Р. Рыцік, прадстаўнік Міністэрства рыбнай гаспадаркі СССР прафесар А. С. Пяроў, намеснік дырэктара запаведна-паляўнічай гаспадаркі «Белавежская пушча» М. І. Буднічэнка, адзін з вядучых спецыялістаў Беларускага навукова-даследчага інстытута лясной гаспадаркі доктар навук В. С. Пабедаў, супрацоўнікі іншых навуковых устаноў і арганізацый.

Першым выступіў прарэктар універсітэта па завочнаму і вячэрняму навучанню дацэнт А. І. Балтоўскі. Ад імя рэктара, парткома, грамадскіх арганізацый ГДУ ён горача павіншаваў Б. П. Савіцкага з юбілеем і ўручыў яму Ганаровыя граматы Мінвуза БССР, рэктарата, парткома і прафкома універсітэта.

У хвалюючыя мінуты ўшанавання ў адрас юбіляра было выказана шмат цёплых слоў, уручаны прывітальныя адрасы, зачытаны паступіўшыя на яго імя тэлеграмы ад розных навукова-даследчых устаноў, арганізацый і гаспадарак, а таксама ад асобных таварышаў, з якімі Барысу Парфёнавічу давялося разам супрацоўнічаць.

Б. П. Савіцкі сардэчна падзякаваў за ўзнагароды, шматлікія віншаванні і запэўніў, што не пашкадуе сваіх сіл і ведаў, каб у будучым яшчэ больш плённа працаваць на навукова-педагагічнай ніве, у імя нашай любімай Радзімы.

Інтэрнат — твой дом

ЛЕПШЫЯ ПАКОІ

У ІНТЭРНАЦЕ № 2 матэматычнага факультэта праходзіць сацыялістычнае спаборніцтва на лепшы пакой пад дэвізам «Інтэрнат — твой дом. Зрабі яго ўзорным!» Яно разгарнулася пасля таго, як на пасяджэнні студсавета інтэрната ў пачатку кастрычніка мінулага года была прынята адпаведная пастанова. Членамі студэнцкага савета распрацавана палажэнне аб сацыялістычным спаборніцтве, у якое ўвайшлі наступныя асноўныя пункты: санітарна-бытавы стан пакоя, якасць дзяжурства пакоя на паверсе, выкананне студэнтамі правілаў унутранага распарадку інтэрната, удзел у мерапрыемствах, якія праводзяцца ў інтэрнаце па лініі камсамольскага бюро і студэнцкага прафбюро матэматычнага факультэта, студсавета інтэрната і г. д.

Ход спаборніцтва асвятляўся на спецыяльных экранах, якія вывешваліся на паверхах, а таксама ў насценных газетах інтэрната і факультэта. Аб пакоях, якія вызначыліся пры правядзенні таго ці іншага мерапрыемства, аператыўна паведамлялася ў «маланках» і выпусках «экспрэс-інфармацыі».

Нядаўна былі падведзены вынікі І этапа сацыялістычнага спаборніцтва, які прысвячаўся 60-годдзю ўтварэння СССР.

Пераможцамі сталі пакоі № 225 (староста Н. Смалянчук), 327 (Н. Янкоўская), 412 (Н. Кавальчук) і 507 (А. Цымбал). Асабліва трэба адзначыць пакоі №№ 327 і 225. Студэнты, якія жывуць тут, сур'ёзна падыходзяць да выканання абавязкаў дзяжурных па паверхах, актыўна ўдзельнічаюць у грамадскім жыцці інтэрната. У гэтых пакоях заўсёды парадак, чысціня.

Па выніках І этапа спаборніцтва ў ліку лепшых названы таксама пакоі № 320 (староста Л. Шэйнова), № 221 (Т. Альянкова), № 531 (Т. Азарэвіч), № 408 (В. Ігнаценка).

Пераможцы спаборніцтва адзначаны граматамі камітэта камсамола універсітэта.

С. БАДРУНОЎ,
старшы куратар інтэрната № 2 матэматычнага факультэта.

АБ НАДЗЁННЫХ ПРАБЛЕМАХ

На гады вучобы інтэрнат становіцца для студэнтаў родным домам. Ці будзе ён па-сапраўднаму ўтульным, чыстым, прыгожым — залежыць, вядома, у першую чаргу ад яго жыхароў.

Аб гэтым і ішла размова ў час вучобы старшынь студсаветаў, староста паверхаў інтэрнатаў, якая праводзілася на гэтым тыдні студэнцкім прафкомам ГДУ.

Прарэктар па адміністрацыйна-гаспадарчай рабоце ГДУ У. А. Шаўчэнка, які выступіў перад студэнтамі, гаварыў аб неабходнасці ашчадных адносін жыхароў інтэрнатаў да сацыялістычнай маёмасці, падтрыманні ў інтэрнатах універсітэта належнага парадку, чысціні. Выказана прапанова стварыць будаўнічы атрад са студэнтаў усіх факультэтаў, які б у час летніх канікулаў праводзіў рамонт інтэрнатаў універсітэта.

Усё яшчэ сур'ёзнай праблемай застаецца афармленне ў інтэрнатах нагляднай агітацыі. Старшыня студэнцкага прафкома Н. І. Колтышава гаварыла аб мэтазгоднасці стварэння ў кожным інтэрнаце спецыяльнай афарміцельскай групы, у абавязкі якой уваходзіла б гэта пытанне.

На вучобе ішла дзелавая размова і па іншых пытаннях работы студсаветаў інтэрнатаў: выкананні жыхарамі правілаў унутранага распарадку, прапускным рэжыме і г. д.

(Наш кар.).

Прафарыентацыя

СТАНЕМ ГЕОЛАГАМІ

Ужо два гады мы займаемся ў школе «Юны геолаг» пры геалагічным факультэце Гомельскага дзяржаўнага універсітэта. На лекцыях і практычных занятках, якія праводзілі з намі выкладчыкі факультэта — прафесары Г. А. Кузняцоў і В. А. Вахрушаў, дацэнты М. Ф. Паўлаў, Я. М. Шарамет, У. Э. Каўдэрка, А. У. Лаптухаў, В. П. Карташоў і інш. — мы пазналі шмат цікавага і захапляючага аб будове Зямлі, аб геалагічных працэсах і з'явах, аб геафізічных і іншых метадах пошукаў і разведкі карысных выкапняў, аб развіцці жыцця на Зямлі, аб багаццях зямных нетраў нашай Радзімы, вывучалі мінералы і горныя пароды, адбіралі і апрацоўвалі ўзоры для калекцый, вучыліся працаваць з навуковай і навукова-папулярнай літаратурай. Заняткі ў школе «Юны геолаг» даюць нам дадатковыя веды, патрэбныя на ўроках хіміі, біялогіі, геаграфіі, фізікі. Зараз, напрыклад, мы рыхтуем даклад на тэму «Злучэнні жалеза ў прыродзе», у аснову якога пакладзены набытыя на занятках па мінералогіі веды аб формах выдзялення, распаўсюджанасці і ўмовах утварэння мінералаў — злучэнняў жалеза — у зямной кары. З гэтым дакладам мы будзем выступаць перад сваімі аднакласнікамі і ў малодшых класах на ўроках прыродазнаўства.

Мінулым летам мы пабывалі на Салігорскім месцанараджэнні калійных солей. Нашымі кіраўнікамі на гэтай экскурсіі былі студэнты 5 курса геалагічнага факультэта. У Салігорску мы назіралі здабычу і пераапрацоўку сільвініта — мінерала ўрадлівасці, каштоўнага мінеральнага ўгнаення. Салігорск — горад з вялікімі перспектывамі на будучае. Ужо зараз там працуе чатыры калійныя камбінаты, якія даюць больш паловы калійных солей нашай краіны.

Будучым летам мы збіраемся ўдзельнічаць у рэспубліканскім злёце юных геолагаў, які арганізуе Упраўленне геал... пры СМ БССР.

Пасля заканчэння сярэд... школы мы абавязкова буд... паступаць на геалагічны ... культэт, каб і далей пра... ваць знаёмства з цікавай і ... трэбнай прафесіяй геолага, затым і самім стаць дасле... камі зямных нетраў.

А. КУХАРАВА, М. ГІЛЬ...
С. САПАЦЬКОВА
дзесяцікласніцы СШ № 16

А. ЗАДАРОЖНАЯ
вучаніца дзявятага клас...
СШ № 11

Уклад у Харчовую праграму

ПА РЭКАМЕНДАЦЫЯХ КАФЕДРЫ

Рашэнні майскага Пленума ЦК КПСС (1982 г.) аб Харчовай праграме сталі справай усёй партыі, клопатам усяго народа. У яе рэалізацыю ўключылася таксама кафедра батанікі і фізіялогіі раслін. Наш калектыў працягвае работу па ўкараненню ў сельскагаспадарчую вытворчасць Гомельшчыны распрацаваны спосаб павышэння ўраджайнасці бульбы на 15—20 працэнт. шляхам перадпасадачнай апрацоўкі клубняў сумессю водных раствораў янтарнай кіслаты і мачавіны. На абласным семінары галоўных аграномаў райсельгасупраўленняў, які быў праведзены абласным упраўленнем сельскай гаспадаркі па ініцыятыве абкома КПБ на базе калгаса імя XXII з'езда КПСС Гомельскага раёна, першы з аўтараў гэтага артыкула зрабіў даклад аб выніках навуковых даследаванняў кафедры па павышэнню ўраджайнасці бульбы вышэй указаным метадам і аб выніках яго вопытнавытворчай праверкі ў гаспадарках Гомельскай, Чарнігаўскай і Бранскай абласцей. Асістэнт Л. М. Алімава выступіла з дакладам аб тэхналогіі прымянення гэтага спосаба, а калгас імя XXII партз'езда КПСС прадэманстраваў механізаванае прымяненне перадпасадачнай падрыхтоўкі клубняў. Кафедра забяспечыла шэраг гаспадарак вобласці янтарнай кіслатой.

Якія ж вынікі былі атрыманы калгасамі і саўгасамі ў 1982 годзе за кошт распрацаванага намі аграпрыёму?

Па дадзеных племзавода «Добрушскі» Добрушскага раёна ў выніку ўкаранення нашай рэкамендацыі летась сорт бульбы «лошыцкі» у сярэднім на кожным з 20 га даў па 210 цэнтнераў, а «агеньчык» — па 231 ц з 16 га. У параўнанні з кантрольнымі палямі прыбаўка склала адпаведна па 60 і 68 цэнтнераў з гектара. За кошт прапанаванага намі способа з 36 гектараў дадаткова атрымана 2288 ц клубняў.

У калгасе імя XXII з'езда КПСС Гомельскага раёна прапанаваны намі спосаб перадпасадачнай апрацоўкі бульбы быў выкарыстаны для 155-гектарнай плошчы. Сярэдні ўраджай склаў 216 цэнтнераў —на 29 цэнтнераў больш, чым з кожнага гектара кантрольнага поля. У цэлым дадаткова атрымана амаль пяць тысяч цэнтнераў бульбы.

У калгасе імя Леніна Гомельскага раёна рэкамендацыя нашай кафедры летась была ўкаранёна на 50 га. Сярэдні ўраджай на кожны з іх склаў па 236 ц — на 33 ц больш, чым на кожным гектары кантрольнага ўчастка. Дадаткова сабрана 1650 ц клубняў.

Укараненне прапанаванага нашай кафедрай спосабу перадпасадачнай апрацоўкі клубняў дало значную прыбаўку ўраджаю бульбы таксама ў калгасе «Шлях да камунізму» Гомельскага і саўгасе «Нямкі» Веткаўскага раёнаў. У выніку ўкаранення ў мінулым годзе распрацаванага нашай кафедрай спосабу павышэння ўраджаю бульбы па пяці названых гаспадарках з 321 гектара дадаткова сабрана 9713 ц клубняў, за кошт чаго атрымана 70425 руб. прыбытку.

Ф. ХАРЫТАНОВІЧ,
прафесар, загадчык кафедры батанікі і фізіялогіі раслін.
Л. АЛІМАВА,
асістэнт.

МОВА ДРУЖБЫ

Роля мовы ў гісторыі грамадства заўсёды вялікая і значная, але асабліва ўзрасла яна ў наш час, у эпоху стварэння развітога сацыялістычнага грамадства ў СССР, узрастання сусветнага аўтарытэту нашай краіны, росту і ўмацавання яе міжнародных сувязей.

У нашай краіне створан сацыялістычны тып асобы — савецкі чалавек. Забяспечана фактычная роўнасць усіх нацый і народнасцей, створана новая культура — нацыянальная па форме і сацыялістычная па змесце. Для нацый і народнасцей Савецкага Саюза характэрны ўсебаковы росквіт і няўхільнае збліжэнне ва ўсіх галінах жыцця.

Усе гэтыя працэсы выклікаюць узрастанне ролі рускай мовы як мовы міжнацыянальных зносін. У дакладзе «60 гадоў утварэння СССР» Генеральны сакратар ЦК КПСС Ю. У. Андропаў адзначаў: «Фактарам выключнага значэння ў эканамічным, палітычным і культурным жыцці краіны, у збліжэнні ўсіх яе нацый і народнасцей, у іх далучэнні да багаццяў сусветнай цывілізацыі служыць руская мова, якая натуральна ўвайшла ў жыццё мільёнаў людзей любой нацыянальнасці».

Аб ролі рускай мовы ў жыцці нашага грамадства, яе пераўтварэнні ў мову дружбы і братэрства народаў СССР, аб узрастаючай цікавасці да рускай мовы на міжнароднай арэне і пранікненні рускага слова ў мовы свету ішла размова на агульнай куратарскай гадзіне студэнтаў-першакурснікаў гісторыка-філалагічнага факультэта, арганізатарам якой быў калектыў кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства.

Будучыя настаўнікі-славеснікі, выкладчыкі той мовы, якая добраахвотна ўспрынята народамі Савецкага Саюза як мова міжнацыянальных зносін, павінны добра разумець значэнне і заканамернасці данага працэсу. Гэта думка прагучала ў выступленні загадчыка кафедры доктара філалагічных навук, прафесара П. У. Сцяцко. Ён заклікаў першакурснікаў да актыўнага авалодвання багаццямі рускай мовы, выхавання ў асобе любві і павагі да роднага слова.

Дацэнт кафедры, кандыдат філалагічных навук Л. Р. Яцкевіч расказала студэнтам аб перадумовах пераўтварэння рускай мовы ў мову міжнацыянальных зносін народаў СССР.

На ўсіх этапах развіцця нашага грамадства асаблівая ўвага партыі да дасягнення сапраўднага раўнапраўя нацый і моў спалучалася з яе прынцыповай і паслядоўнай барацьбой супраць ідэі дзяржаўнай мовы, супраць прымусовага ўвядзення рускай мовы як абавязковай да ўжывання ва ўсіх сферах дзяржаўнага і грамадскага жыцця.

Яшчэ ў 1914 годзе У. І. Ленін у артыкуле «Ці патрэбна абавязковая дзяржаўная мова?», даючы адказ лібералам, пісаў: «Мы лепш за вас ведаем, што мова Тургенева, Талстога, Дабралюбава, Чарнышэўскага — вялікая і магутная... І мы, зразумела, стаім за тое, каб кожны жыхар Расіі меў магчымасць навучыцца вялікай рускай мове. Мы не хочам толькі аднаго: элемента прымусу...» Ленін зыходзіў з глыбокага аналізу развіцця Расіі і адзначаў, што калі ўсе мовы будуць раўнапраўныя, калі будзе разгорнута шырокая сетка школ з навучаннем на роднай мове кожнага народа, то працоўныя масы розных нацыянальнасцей самі хутка разбяруцца ў тым, на якой мове ім выгадна і зручна размаўляць. Л. Р. Яцкевіч звярнула ўвагу студэнтаў на тое, што выбар рускай мовы на ролю мовы міжнацыянальных зносін звязаны з многімі важнымі абставінамі. Рускія складалі больш палавіны насельніцтва нашай краіны. Да рускай мовы вельмі блізкія ўкраінская і беларуская. Руская мова — мова перадавога рабочага класа, які адыграў рашаючую ролю ў Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, на ёй напісаны творы У. І. Леніна. На рускай мове створана адна з багацейшых літаратур свету, руская мова садзейнічала распаўсюджванню перадавых ідэй Кастрычніка, высокаразвітай перадавой навуковай думкі.

З вялікай цікавасцю слухалі студэнты расказ аб тым, як ужо ў першыя гады Савецкай улады пачалася работа па ўдасканальванню існуючых пісьменнасцей і стварэнню новых для ўсіх без выключэння народаў СССР. Гэта работа мела першачарговае значэнне як для моўнага будаўніцтва, так і для культурнай рэвалюцыі ў цэлым.

Цяпер руская мова з'яўляецца не толькі мовай міжнацыянальных, але і міжнародных зносін. Рост аўтарытэту нашай краіны ў свеце быў і ростам сусветнага аўтарытэту рускай мовы. Яна шырока вывучаецца ў вышэйшых і сярэдніх навучальных установах многіх краін, за мяжой ствараюцца курсы па вывучэнню рускай мовы. Агульная колькасць вывучаючых рускую мову ў замежных краінах перавышае 20 мільёнаў чалавек.

Дацэнт М. Ф. Гуліцкі, які працаваў у Польскай Народнай Рэспубліцы, расказаў студэнтам аб існуючай у ПНР сістэме вывучэння рускай мовы ў школах і вышэйшых навучальных установах.

У далёкім В'етнаме працавала кандыдат філалагічных навук Р. М. Казлова. З хваляваннем слухалі студэнты яе расказ пра шматпакутную в'етнамскую зямлю, яе працалюбівы народ, які будуе сацыялізм. У цяжкія гады барацьбы супраць імперыялістычнай агрэсіі Савецкі Саюз працягнуў В'етнаму руку дапамогі, разам з савецкімі спецыялістамі на в'етнамскую зямлю прыйшла і руская мова. Цяпер яе вывучаюць ва ўсіх ВНУ краіны і на шматлікіх курсах рускай мовы ў многіх гарадах СРВ.

Асістэнт кафедры Л. А. Клімкова выкладала рускую мову на Кубе. Яна расказала аб вялікай рабоце па прапагандзе рускай мовы, аб арганізацыі яе вывучэння, якую вядуць Міжнародная асацыяцыя выкладчыкаў рускай мовы і літаратуры і Інстытут рускай мовы імя А. С. Пушкіна. Яны аказваюць пастаянную і шматгранную метадычную дапамогу ўсім выкладчыкам рускай мовы ў зарубежных краінах.

Гарачымі апладысментамі дзякавалі першакурснікі выкладчыкам кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства за іх цікавыя і змястоўныя расказы. Пасля сустрэчы думка ўдзельнікаў сустрэчы была аднадушнай: такія сумесныя куратарскія гадзіны трэба праводзіць часцей. Яны дапамагаюць студэнтам лепш арыентавацца ў бягучых падзеях, пашыраюць іх кругагляд і адначасова з'яўляюцца неабходнай састаўной часткай выхаваўчай работы.

А. РАГАЛЕЎ,
асістэнт кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства.

ДАПАМОЖНІК ПА ЭТЫЦЫ

Пытанням маральнага выхавання школьнікаў ўдзяляецца пастаянная ўвага як у працэсе пазакласнай выхаваўчай работы, так і на ўроках. У прыватнасці, аб узрастанні ўвагі да праблем маральнага выхавання ў школе сведчыць увядзенне ў 8-х класах прадмета «Этыка». Яго вывучэнне прадугледжвае далейшае ўзмацненне работы па маральнаму выхаванню вучняў на аснове засваення імі асноў камуністычнай маралі і савецкага этыкету. Таму зразумела, што глыбокае вывучэнне «Этыкі», як асобнай вучэбнай дысцыпліны школьнай праграмы, не можа быць паспяховым без спецыяльнага вучэбнага дапаможніка для вучняў. Менавіта такім з'яўляецца вучэбны дапаможнік «Этыка», падрыхтаваны калектывам кафедры філасофіі Мінскага педагагічнага інстытута імя А. М. Горкага пад рэдакцыяй А. С. Цернавога. І выпушчаны ў выдавецтве «Народная асвета»[1].

Дапаможнік напісаны ў адпаведнасці з прыкладнай праграмай па этыцы для VIII класа. Ён складаецца з уводзін, чатырох раздзелаў і заключэння, у якіх разглядаюцца асноўныя пытанні паходжання маралі, раскрываецца яе сутнасць адной з форм грамадскай свядомасці. У кнізе раскрываюцца вядучыя прынцыпы камуністычнай маральнасці, асноўныя паняцці маральнай свядомасці чалавека, выкладаюцца асновы савецкага этыкету, даецца крытыка буржуазнай маралі.

У першым раздзеле «Камуністычная мараль — вышэйшы этап у маральным развіцці чалавецтва» аўтары разглядаюць мараль як складанае структурнае паняцце, якое ўключае ў сябе маральную свядомасць, маральную дзейнасць і маральныя адносіны. У дапаможніку правільна ўказваецца, што маральнае аблічча чалавека вызначаецца тым, наколькі ён добра валодае асновамі камуністычнай маралі, як ён кіруецца маральнымі ведамі ў практычным жыцці і дзейнасці, як перажывае, адносіцца да сваіх паводзін. Толькі па гэтых кампанентах можна скласці цэласнае ўяўленне аб такім складаным паняцці як мараль.

Важнае значэнне ў вучэбным дапаможніку надаецца пытанню аб узнікненні і развіцці маралі, яе сацыяльнай, гістарычнай і класавай абумоўленасці. Указваючы на агульначалавечыя элементы ў кожным з гістарычных тыпаў маралі, аўтары крытычна аналізуюць класавы характар маральных адносін у эксплуататарскім грамадстве. У прыватнасці, крытыкуюцца шматлікія заганы, якія характэрны для сучаснага буржуазнага грамадства. Гэта ўсеагульная прадажнасць, пастаянныя клопаты толькі аб сабе, дасягненне асабістага дабрабыту любой цаной: стратай сумлення, чалавечай годнасці і гонару.

У асобных частках II раздзела дапаможніка раскрываецца сутнасць такіх важнейшых прынцыпаў камуністычнай маралі, як адданасць справе камунізму, савецкі патрыятызм і сацыялістычны інтэрнацыяналізм, камуністычныя адносіны да працы, калектывізм, таварыскасць і дружба. Кожны з названых прынцыпаў атрымаў у дапаможніку дастаткова поўнае і зразумелае для васьмікласнікаў асвятленне. Гэтаму садзейнічае, у прыватнасці, логіка выкладання матэрыялу. Так, напрыклад, раскрываючы маральную сутнасць адданасці савецкіх людзей справе камунізму, аўтары падкрэсліваюць, што гэты прынцып мае два аспекты. Па-першае, маральна-светапоглядніцкі, звязаны з навуковым разуменнем і ўнутранай перакананасцю ў непазбежнасці перамогі камунізму і, па-другое, маральна-паводніцкі, які выражаецца ў гатоўнасці чалавека змагацца за камуністычныя ідэалы, актыўна ўдзельнічаць у будаўніцтве камуністычнага грамадства. У гэтай сувязі ўвага вучняў звяртаецца на тое, што важна «не толькі разумець велік справы камунізму, але і мець неабходны запас маральных сіл, каб у цяжкую мінуту не пахіснуцца, не здрадзіць...»

У такой жа структурнай паслядоўнасці разглядаюцца ў дапаможніку сутнасць асноўных маральных паняццяў свядомасці савецкага чалавека: дабро і справядлівасць, абавязак і сумленне, годнасць і гонар, шчасце і сэнс жыцця. У адпаведных частках III раздзела дапаможніка даюцца азначэнні гэтых паняццяў, падкрэсліваецца іх гістарычны і класавы характар, раскрываецца іх светапоглядавая і практычная значнасць, роля ў фарміраванні маральнай свядомасці савецкіх людзей.

У IV раздзеле кнігі разглядаецца сутнасць савецкага этыкету, паказваецца цесная ўзаемасувязь этыкету савецкіх людзей з прынцыпамі і асноўнымі паняццямі камуністычнай маралі. Аўтары правільна лічаць, што знешнія манеры паводзін чалавека, культура яго ўзаемаадносін з другімі людзьмі павінны засноўвацца на глыбокіх маральных ведах і пераканаччях у неабходнасці прытрымлівацца норм камуністычнага агульнажыцця пры любых жыццёвых сітуацыях. Захаванне норм савецкага этыкету, норм камуністычнай маралі з'яўляецца важнейшай умовай падтрымкі ўзорнага грамадскага парадку. Менавіта ў гэтым, падкрэсліваецца ў дапаможніку, залог узаемаразумення і добразычлівых адносін паміж людзьмі.

Кніга ў асноўным раскрывае тэарэтычныя аспекты камуністычнай маралі, але не ў дастатковай ступені акцэнтуе ўвагу вучняў на выпрацоўку навыкаў і звычак прытрымлівацца норм і прынцыпаў камуністычнай маралі, савецкага этыкету. На наш погляд, у асобных частках II-га (Прынцыпы камуністычнай маралі) і IV-га (Савецкі этыкет) раздзелаў дапаможніка неабходна змясціць канкрэтныя рэкамендацыі аб тым, як выпрацаваць у сабе высокамаральныя паводзіны ў грамадстве, навучыцца захаваць нормы савецкага этыкету.

У цэлым дапаможнік напісаны змястоўна і цікава. У ім выкарыстаны багаты тэарэтычны і фактычны матэрыял, прыклады з жыцця савецкіх людзей, літаратурных герояў. Усё гэта робіць кнігу жывой, даступнай для вучняў, і, як падкрэсліваецца ў яе заключэнні, дапаможа школьнікам глыбей асэнсаваць праблемы маралі, быць у першых радах барацьбы будаўнікоў камуністычнага грамадства.

Ф. КАДОЛ, Л. СЕЧКА,
дацэнты кафедры педагогікі і псіхалогіі ГДУ.

[1] Этыка. Вучэбны дапаможнік для VIII класа. Пад рэд. А. С. Цернавога. — Мн.: Народная асвета, 1982. — 224 с.

СПОРТ

РУЧНЫ МЯЧ

ПРАВЕРКА СІЛ

У г. Тарту адбыўся 20-ы традыцыйны турнір па ручному мячу, у якім удзельнічалі зборныя жаночыя каманды чатырох універсітэтаў — гарадоў Тарту, Вільнюса, Рыгі і Гомеля.

У першы дзень спаборніцтваў на пляцоўку выйшлі каманды ГДУ і Вільнюскага універсітэта. У саставе літоўскай дружыны — 7 майстроў спорту СССР і заслужаны майстар спорту чэмпіёнка XXII Алімпійскіх гульняў Сігіта Стрэчэнь Нягледзячы на гэта на старце матча нашы спартсменкі павялі з лікам 3:0. Аднак вопыт і майстэрства іх саперніц у канчатковым выніку ўзялі верх. Літоўскія студэнткі перамаглі з розніцай у восем мячоў. Яны ж выйгралі і ў астатніх двух сустрэчах і занялі першы радок у турнірнай табліцы. Другое месца дасталося камандзе ГДУ, якая таксама нанесла паражэнні студэнткам Тарту і Рыгі.

Па заканчэнні спаборніцтваў адной з лепшых ігракоў турніра прызнана першакурсніца факультэта фізвыхавання нашага універсітэта Ірына Навіцкая. Гэты турнір з'явіўся адным з этапаў падрыхтоўкі да спартакіяды БССР, на якой Гомельшчына будзе прадстаўлена зборнай камандай ГДУ.

В. КРУКОЎСКІ,
трэнер каманды.

Кожны спецыяліст з вышэйшай адукацыяй павінен валодаць адной з замежных моў. Хутчэй засвоіць яе дапамагаюць заняткі ў лігафонным кабінеце.

Фота К. Дзмітэркі.

Студэнту 13 гадоў

Сярод студэнтаў, якія запаўняюць аўдыторыі і лабараторыі медыцынскага інстытута ў Баку, рэзка выдзяляецца адзін. Ён намнога меншы ростам сваіх таварышаў. Гэта Косця Славін, яму ўсяго 13 гадоў, ён — студэнт-першакурснік лячэбнага факультэта.

Як жа складваўся лёс юнага студэнта? Чытаць Косця навучыўся ў два гады. У пяць гадоў пайшоў у першы клас, а ў 12 закончыў сярэднюю школу з залатым медалём. А вось шлях у студэнцкую сям'ю быў не простым. Урачы баяліся, што нагрузкі ў ВНУ нанясуць шкоду яго яшчэ не моцнаму арганізму. Спецыяльная ўрачэбная камісія павінна была даць заключэнне аб стане здароўя Косці. Затым вопытныя педагогі правяралі старанна ўзровень ведаў хлопчыка, хаця, паўтараем, што школу ён закончыў з адзнакай. Зазду і першая студэнцкая сесія, у залікоавй кніжцы — адны пяцёркі.

Бацькі хлопчыка (бацька — афіцэр Савецкай Арміі, маці — інжынер-хімік) поспехі сына тлумачаць яго выключнай памяццю, цікаўнасцю і захопленасцю. Гэтыя рысы дапамагаюць яму ў любых занятках: ці то калекцыяніраванне марак, паштовак і літаратуры пра Баку, ці зборанне мадэляў аўтамабіляў або вывучэнне японскай мовы.

НА СПАРТАКІЯДЗЕ «ЗДАРОЎЕ»

ЛЕПШАМУ РЫБАЛОВУ — ТУЛЬСКІ САМАВАР

Рыбная лоўля — адзін з васьмі відаў праграмы спартакіяды «Здароўе», выкладчыкаў і супрацоўнікаў ГДУ. Спаборніцтвы па ёй сёлета праведзены на Дняпры каля в. Рэдзькаўка Рэпкінскага раёна суседняй Чарнігаўскай вобласці. Факультэты універсітэта і групы адміністрацыйна-гаспадарчую частку прадстаўлялі 25 рыбаловаў-старсменаў. Цудоўнае надвор'е найлепшым чынам спрыяла правядзенню спаборніцтваў. Пераможцы ў камандным і асабістым заліку вызначаліся па найбольшай колькасці злоўленай за адну гадзіну рыбы. На гэты раз поспех спадарожнічаў геолагам Улоў У. Шырукова, М. Сердзюка і А. Акулевіча заважыў 2 кілаграмы 600 грам. Прычым У. Шырукоў стаў пераможцам і ў асабістым заліку. Злоўленая ім рыба заважыла 1 кілаграм 800 грам. У якасці прыза лепшаму рыбалову ўручаны тульскі самавар.

Другое месца камандай занялі выкладчыкі і супрацоўнікі факультэта фізвыхавання (2,3 кг), трэцяе — матэматычнага факультэта (1,5 кг.).

Па выніках індывідуальных уловаў другі прыз уручаны супрацоўніку кафедры радыёфізікі У. Шакіну (1,2 кг), трэці—дацэнту кафедры тэарэтычных асноў фізічнага выхавання У. Баркову (1,1 кг.), якому, дарэчы, папаліся на кручок самыя буйныя рыбіны — два шчупакі па 300 г. кожны.

Б. ПАЎЛОВІЧ.

АЎТАМАБІЛЬ — ВУЛІЦА — ПЕШАХОД

НЕАПРАЎДАНАЯ РЫЗЫКА

З году ў год павялічваюцца патокі транспарту на вуліцах і дарогах, расце насельніцтва гарадоў і пасёлкаў. Усё гэта ставіць сур'ёзную агульнадзяржаўную задачу — забяспечыць бяспеку дарожнага руху.

У Гомелі за апошні час дарожна-транспартная абстаноўка стабілізавалася, зменшылася колькасць загінуўшых, але аварыйнасць застаецца ўсё яшчэ на высокім узроўні.

З усіх прычын дарожна-транспартных здарэнняў, якія адбываюцца па віне пешаходаў, першае месца займае пераход імі вуліц перад блізка ідучым транспартам. Часта гэта здараецца ў месцах, дзе рух не рэгулюецца. Правілы дарожнага руху патрабуюць: «У месцах, дзе рух не рэгулюецца, пешаходы могуць пераходзіць праезджую частку дарогі толькі пасля таго, як яны ацэняць адлегласць да набліжаючагася транспарту». Няўважлівасць, спешка пры пераходзе праезджай часткі вуліцы або дарогі могуць прывесці да сутыкнення з транспартам.

Памятайце, што пры пераходзе вуліцы неабходна быць вельмі ўважлівымі, сканцэнтраванымі. Вуліца поўная нечаканасцей і не трэба спадзявацца на шчаслівы выпадак. Не будзьце так упэўнены ў сабе: «Паспею перабегчы!». Такое рашэнне можа прывесці да цяжкіх вынікаў. Так, у мінулым годзе ў г. Гомелі 5 чалавек загінулі і 56 атрымалі раненні ў час таго, як перабягалі вуліцу перад блізка ідучым транспартам.

Усё яшчэ застаецца вялікай колькасць парушальнікаў правілаў дарожнага руху і ў Гомельскім дзяржаўным універсітэце. Так, па працягу снежня—студзеня звыш 15 студэнтаў парушылі правілы, рызыкуючы сваім жыццём. Яны аштрафаваны работнікамі міліцыі. Гэта І. Курака. М. Якімовіч, Т. Грузінская з фізічнага факультэта, Ю. Клімовіч, А. Кустэка, А. Ялецкі, Е. Ткач з эканамічнага, Н. Вагнер, С. Мандрык, А. Маслянкова з геалагічнага факультэтаў, А. Быкаў з матфака, Ю. Огнеў з факультэта фізвыхавання і інш.

А. РАМАНОВІЧ, грамадскі аўтаінспектар спецыяльнай добраахвотнай народнай дружыны Цэнтральнага раёна г. Гомеля.

БУДЗЬ ЗДАРОЎ!

Клопаты аб здароўі студэнтаў даручаны спецыяльнай службе, створанай у адной з лепшых палiклінік Кішынёва. Тут яны атрымліваюць медыцынскую дапамогу і кансультацыі клініцыстаў. Адсюль па выкліку дамоў або ў інтэрнат прыязджаюць урачы-спецыялісты.

У ВНУ Кішынёва навучаюцца звыш 40 тысяч будучых спецыялістаў. Студэнтам прадастаўлены камфартабельныя прафілакторыі, якія дзейнічаюць пры ўсіх вышэйшых навучальных установах Малдавіі. На ўзбярэжжы Чорнага мора, у Карпатах для іх адкрыты пансіянаты і базы адпачынку.

Кішынёў.

(Кар. ТАСС).

МІНІ-ФУТБОЛ

КАРЫСНАЕ СПАЛУЧЭННЕ

У мэтах папулярызацыі мініфутбола, прапаганды фізічнай культуры і спорту ў год VIII Спартакіяды народаў СССР абласны савет таварыства «Буравеснік» правёў у Светлагорску турнір футбалістаў. Горад беларускіх энергетыкаў цёпла і ветліва сустрэў каманды Гомельскага дзяржаўнага універсітэта, БІІЧТу і Мазырскага педінстытута. Дзвюма калектывамі — зборнай горада і камандай ДЮСШ — выступілі ў спаборніцтвах і светлагорцы. Турнір выклікаў у аматараў футбола вялікую цікавасць. На кожнай сустрэчы прысутнічала шмат балельшчыкаў, якія з захапленнем сачылі за ходам усіх паядынкаў. Пераможцамі сталі футбалісты ГДУ. Другое месца дасталося студэнтам-чыгуначнікам, трэцяе — зборнай камандзе Светлагорска, У судзействе матчаў прынялі ўдзел загадчык кафедры тэарэтычных асноў фізічнага выхавання ГДУ дацэнт А. Ф. Семікоп, старшы выкладчык факультэта фізвыхавання майстар спорту У. І. Джыоеў, выпускнік гэтага факультэта, цяпер выкладчык кафедры фізвыхавання Мазырскага педінстытута М. П. Кошэлеў.

У вольны ад гульняў час названыя таварыствы сустэліся з школьнікамі СШ №№ 2 і 4 г. Светлагорска, з выхаванцамі дзіцячых спартыўных школ, з інструктарамі па фізічнай культуры спартыўнага таварыства «Ураджай», пабывалі на заводзе штучнага валакна. У сваіх выступленнях яны расказалі аб дасягненнях савецкага спорту, арыентавалі школьнікаў па паступленне ў свае ВНУ, адказвалі на шматлікія пытанні.

Б. ВАЛОДЗІН.

ПЛАВАННЕ

ХУТКІЯ ЗАПЛЫВЫ СЯРГЕЯ КАШКО

Паспяхова пачаў новы спартыўны сезон майстар спорту СССР па плаванню студэнт факультэта фізвыхавання Сяргей Кашко. Асабліва ён вызначыўся на чэмпіянаце БССР і юнацкім першынстве рэспублікі, якія нядаўна адначасова праходзілі ў Мінску. Спачатку Сяргей заваяваў чэмпіёнскі жэтон у плаванні на спіне, апярэдзіўшы па суме папярэдняга і фінальнага заплываў усіх сваіх саперніках на дыстанцыі 200 м. Ён не меў сабе роўных на гэтай дыстанцыі і сярод юнакоў.

Сёлета Сяргею Кашко прадстаіць выступіць у радзе міжнародных спаборніцтваў па плаванню.

(Наш кар.).

ВЯСЁЛЫ ПЕРАПЫНАК

ВЫМУШАНЫЯ АБСТАВІНЫ

Павольна падымаюся па лесвіцы. Да лекцыі яшчэ чатыры мінуты, да аўдыторыі — тры паверхі. Расшпільваю паліто і прыпыняюся, каб перадыхнуць. Да лекцыі — дзве мінуты, да аўдыторыі — два паверхі. Перакладваю сумку ў другую руку. Лічу: «Раз, два, тры» — і працягваю пад'ём. Да лекцыі — адна мінута, да аўдыторыі — адзін паверх. Раблю перадышку.

Старанна стаўлю сумку каля ног. Акуратна заводжу гадзіннік і гляджу на цыферблат, да лекцыі — дзесяць секунд. Да аўдыторыі — адзін паверх. Закідваю сумку на плячо і падымаюся, лічачы ступенькі. Моцна звініць званок. Спазніўся! Нічога не зробіш. Прыдзецца ісці ў кіно. Хутка нясуся ўніз па лесвіцы.

ЛЮБІЦЕ КНІГУ — КРЫНІЦУ ВЕДАЎ

Кандыдат філасофскіх навук Сакратаў знайшоў для сябе шмат новага пасля таго, як прачытаў кароткі філасофскі слоўнік.

ВЕДЫ — СІЛА

Якую трэба мець сілу, — сказаў дысертант Клюеў, — каб абараніць слабую дысертацыю!

НЕАЖЫЦЦЯЎЛЯЕМАЯ МАРА

Малодшы навуковы супрацоўнік Крошкін марыць знайсці ў сваім апублікаваным артыкуле аўтарскі тэкст.

ДА ПЫТАННЯ АБ ШЛЮБЕ

Узяць прозвішча мужа не праблема, — запэўнівае студэнтка Маша Гваздзікіна. — Праблема знайсці мужа з імем.

КАРОТКІЯ ДУМКІ

Чым менш белых плям на Зямлі, тым таўсцей Чырвоная кніга.

* * *

Да адных думкі прыходзяць і прыходзяць, а ад іншых уходзяць і ўходзяць.

* * *

У няпраўды ногі кароткія, але якая хуткасць!

(З вузаўскіх шматтыражных газет).

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрика «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 2 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п 3-11, т. 56-16-52.
АЗ 50122
Заказ 753